

EYLÜL - EKİM 1992

İşportacı özürlülerin dramı ne zaman bitecek? "ÖNCELİKLER UNUTULDU MU"

✓ İşte olacak kölerin tüm agramızlarında olduğu gibi, işsizlige ilişkin sorunlarımda yasal yolların kalmış çözümlere götürmeye baş alan kararlılık en temel istençtir. Bunu siyaset mekanizmalarının gündeminde sokmak ta genel bir istemdir. İş ve istihdam anlamındaki hukuki güvenliklerin de gereksinimini karşılamadığı ülkemizde, görmeyenler bir yandan bu türden engellerle boğuşurlarken, diğer taraftan da yaşamını yapamayan kab koşullarına zorlanmaktadır. Bu yüzündenki söz konusu kitle onursal savaşının arkasında asla almamaktadır. Ulaşacağı mutlu sana dek de, mücadelede hep yarolacaktır.

Hele günümüz hayat şartlarının giderek ağırlaşması, çalışanları ek iş yapmayı, işsizleri de kendi kaderlerine mahkum etmeye dayatmaktadır. Bu gerçeklikten hareketle görmeyenler son bir kaç yıldır topluluklar halinde seyyar satılığa başlamışlardır. Ama devamı kötü gelmiştir. İstanbul'un türlü alanlarında kümelenmiş olan gomez işportacılar sindilerde fazla gözle batmaktadır. Zabıta görevlilerinin baskıcı ve şiddetinin önüne geçmemektedir. Tartaklama, kara kuvvet ve sivillerin arası kesilmemek,

tedir. Salt yasaları uygulanmak ya da görüntümüzü güzelleştirmek uğruna karın topluguna çalısan insanlara büylesi hırsızlık muameleler revannıdır? Bu noktada bir başka soru uyanıyor kafalarda. Peki yerlerini garatilyenler ve satışı sürtürmekle olanlar bu termini kimden ve nereden almaktadırlar? Yetkililerin gelişen durum karşısında "ümarlılıklar" da kayıtları da kayıtlıklarla da artırmaktadır. Seçim propagandası "Once İnsan" sloganıyla özleştirek yerel yönetim organlarına talip olan, ancak iş başına getirildikten sonra koltukları buharlaşan SHP'li başkanların bu tutumlarını yad-

sa olsun insanı merkez almayan bu davranışlarını de vurgulamak gereklidir. Devlet sokakların korumasını ve toplum havatına intibaklarını sağlamak için tedbirler altı" derken tüm kamufüzeli işçilerine göre de anlayıştır. 1475 sayılı İş Kanunu'nda 657 sayılı Devlet Memurları kanununda da saatları çalışma zamanı boyunca öngörülen, restmi kurum ya da kuruluşlar bu hükümlerin getirilmesi gereklidir. Dolaşıyla hem öğrencilerinden kaçınmak adılar, hem de özel sektörde bu hususta, öncü olma nişyonunu yerine getirmektedirler. 26.2.1987 gün 111-445 sayılı kararnameyle düzenlenenen ve yürütüle giren "Şakatlarım istihdam hakkında" tüzükte körlerin yapacağı işler arasında işportacılıkta sayılmıştır.

Bunlar konunun politik boyutunu içermektedir. Ancak hukuki yorumu urken mangalda kül bırakmaklar. Uygularken dağ fare doğurur. Somut olarak görünen odur ki mevzuata zihniyet arasındaki gelişici derlemektedir. Yasalar, ti-

simanık olde değil. Bundeni hümümanı iddialara sağlanarak uygulanalarıyla altını doldurmayı başaramayan yöntemsel kadro, hançer halde koşuldu.

bir kez daha gözden geçirilmek üzere 1475 sayılı İş Kanunu'nda 657 sayılı Devlet Memurları kanununda da saatları çalışma zamanı boyunca öngörülen, restmi kurum ya da kuruluşlar bu hükümlerin getirilmesi gereklidir. Dolaşıyla hem öğrencilerinden kaçınmak adılar, hem de özel sektörde bu hususta, öncü olma nişyonunu yerine getirmektedirler. 26.2.1987 gün 111-445 sayılı kararnameyle düzenlenenen ve yürütüle giren "Şakatlarım istihdam hakkında" tüzükte körlerin yapacağı işler arasında işportacılıkta sayılmıştır.

Görmeyenlerin yaşam kavgalarına hoşgörü ve emeklerine saygı yoktur. Bu söylem yalnızca sivil demokratların söyleyişlerinde, demeçlerinde, teplantı ve mitinglerinde de vardır. Konusunu söyleyenlerin ve yürütlüğe giren "Şakatlarım istihdam hakkında" tüzükte körlerin yapacağı işler arasında işportacılıkta sayılmıştır.

Toplumsal muhalefetin hatırları sayılır bir bileyeni olan özlüleri hesab etti. Hatta bu kitleyi saatlarıyla birlikte görmezden gelen parti ve hükümetler bir gün mutlaka kendilerini insanlık tarzının gömülüüğünde bulacaklardır. Eğer bu somut olgu keşirilemeyeceksa saklıdır. Bu da çoğu zaman özünlüklerini konuşturur. 26.2.1987 gün 111-445 sayılı kararnameyle düzenlenenen ve yürütüle giren "Şakatlarım istihdam hakkında" tüzükte körlerin yapacağı işler arasında işportacılıkta sayılmıştır.

Toplumsal muhalefetin hatırları sayılır bir bileyeni olan özlüleri hesab etti. Hatta bu kitleyi saatlarıyla birlikte görmezden gelen parti ve hükümetler bir gün mutlaka kendilerini insanlık tarzının gömülüüğünde bulacaklardır. Eğer bu somut olgu keşirilemeyeceksa saklıdır. Bu da çoğu zaman özünlüklerini konuşturur. 26.2.1987 gün 111-445 sayılı kararnameyle düzenlenenen ve yürütüle giren "Şakatlarım istihdam hakkında" tüzükte körlerin yapacağı işler arasında işportacılıkta sayılmıştır.

Mahmut Keçeci

STALİN'İN KIZI HALA "BABA" NIN HAYALETİYLE YAŞIYOR

Eski Sovyetler de Doğu Avrupa'da Stalinizm'den kurtuldu, ama kizi halâ babasının haletiyle yaşıyor. "Artık o hoş yânsama içinde, Stalin'in kizi" etiketinden kurtulabileceğim yânsamamış içinde değilim. Elinden geldiği kadar kendini olmaya, kendi hayatını yaşamaya çalıştım. Pek başarılı olamadım. Kabahat kusmen bende. Ama, insan kaderin çizdiği sınırlar içinde yaşıyor. Kader ve pişmanlık sözlerini, yanyana getirmek anlamlı değil. Ne var ki, annemin bir marangozla evlenmemes olmasına pişmanım. Annemin ve babamın belirlediği "kaderle", o işin altında doğdum ve ondan hiç zaman kurtulamadım."

Svetlana Stalin 1967'de SSSR'de terk etti, önce Hindistan'a gitti, ardından ARD'ye göç etti. Sonra Ingiltere, kisa bir süre için yurda döndü ve tekrar Ingiltere. Halen Ingiltere'de yaşayan Svetlana Stalin, uzun sürensus-kunlugu'nu 1990'da bozdı ve The Independent'a gecikliliğini, gençliğini, aşklarını, babasını, babasıyla ilişkisini ve mahküm olduğu kaderi anlattı.

Son Mahkûm

Svetlana Stalin'in mahkum olduğu kader, "Stalin'in kizi" kimliği. Babasının ölümden bu yana yaklaşık kırk yıl geçti, kendisi 27 yıldır gurbette. Ne gehresi babasına benzeyor, ne de huju. Soyadı bile Stalin değil, Peters. Geçmişten, adından, adının çağrıştırıcılarından, "Stalin'in kizi" kimliğinden kurtulmak için çok uğraşır. Ama nafile. Bir bakıma Stalin'in son mahkumu, ebedi mahkum.

Bayan Stalin'in İntiharı

"Cok mutlu bir çocukluk geçtim, Babam kucagina oturur, dizlerinde hoplatur. Annesine çok benzedim için, benni çok sevdi. 'Ne tuhaf, tıpkı annem gibisin' der, sardırı-

Soura inancını yitirdi. Devrim, babam, evlilik... her şey hayal kırıklığına uğradı. Babamı terk etmeye, ailesinin yanına dönmeye, yeni bir hayatı başlamayı düşündürdü. Bu düşüncelerini kız kardeşine de yazmış. Ne var ki yemi bir hayatı mem istendi, yapamadım. Tabuttaki amciyi degildi sanki. Ölümdü, ölümün yüzüydi.

Küçük bir çocukken evin kedisi gibiydim.

İnsan gevezen, eğlendiren sevimli bir kedi gibi. Bu babamın çok hoşuna git-

diyordu. Ama büyüdücük, bağımsızlaşık halim hoşuna gitmemeye başladı.

İlk Ask ve İlk Çatışma

"16 yaşındayken babamın gözünden düştüm. Çünkü yansıt adama aşık oldum. Ona göre yansılıtı tabii. Bir kere bir yansılıyı, 40 şündigeydi. Cenaze töreni tam bir azapçı. Açık tabutta annemin yüzünü görmeye dayanmadım. Annemi öp-

Buna verdigim yanıt söyleyi: 'Bunda bir gariplik yok. Çünkü yevremdeki herkesin anesi ve babası tutuklu. Çok hiddetlendi; 'Sen de anti-Sovyet ifadeler kullanıyorsun, 'Hakkıydı!'

Ama beterin beteri var. 18 yaşında ilk kocamı aşık oldum. Aşık olduğum adam Yahudiymi ve babamın şiddetle karşı yüksemasına rağmen onuna evlendim.

Iki yıl sonra, oğlum Józef'in doğumundan kısa bir süre sonra boşandım. 23 yaşında yeniden evlendim. Bu kez babamın seçtiği bir adamla, babamın en yakın çalışma arkadaşlarından birinin ogluya, Yuri Andronov'a. Ama bu evlilik de uzaq sürmedi, 1950'de boşandım.

Kimseye Güvenemiyorum Kendime Bile

"O tarihte babam yetişmiş yaşlarındaydı. İktidarımla en güçlü, sağlığının ve sinirlerimin en zayıf olduğu günlerdi. 1951'de söyle dedi: 'Kimseye güvenemiyorum, kendime bile, 'Kızına olan inancını yitirmiştir, alkol, düşkünlüğü, bırranlığı, ilişkilerde, sergileme, tiyatrolara, sinemalara gitmektedir. Ben de bu hoşlanıyorum. Onun ötesinde bir niyeti yoktu. Ama babamın üzerinde her şey başkayadı. O adam sırısına gönderirdi, hemin patımı daşçı bir tokat düştü. Bu olay babamın bakışını değiştirdi. Sevecen, anlayışlı bir babayken, babalarla bir kişiye büründürüldü. İlk roman tilde, ilişkisine karıştı takındı, bu tava yüzünden, ona bir affetmemeli. İkinci etrafımızın üniversitede seçimiindi; oldu, ben dele ve edebiyata meraklıydum. Bir dilden ve edebiyati okumak istiyordum. 'Ne! Yazarlar! Edebiyat! Beheimler!' Oldum, istedim bunu? Hayır, hayır! Git ve tarihi bölümümne kıydum' yaptı. İtaatkar bir kızdım. Gittim ve tarihi bölümümne kıydım. Yaptım ve yaptım."

Günlerce komada kaldıktan sonra, ölüm anından çok kısa bir süre önce gözlerini açtı, o acımasız bakışlarıyla tavam işaret etti. Birçoklarına göre babam, son anda inanç gelmiş. Tanrı'ya şıggırmış. Ben bunu inanmıyorum. Ölümünden sonra, çekincelerinde yaşaş zarfları bir kez saat içinde ortadan kayboldu. Bana bir iki broş kaldı miras olarak. Onlar da annemindir, zaten. O günlerin atmosferi baş kaydı. İnsanlar mala, mülke, duşküne değildi. Oysa Raisa Gorbaçov, American Express kartıyla yurtdışında mücehver satım aldı."

Devam 5. Sayfada

mem istendi, yapamadım. Tabuttaki amciyi degildi sanki. Ölümdü, ölümün yüzüydi.

Cok geçmeden yansıt anneleri alıp ettiğinden dem vurmayı başladi. 'Neden hep anne ve babaları tutuklanan genelerle berabersin?

bir yere varılamaz" diye konuştu.

SHP'iler konuşmaları başlamadan önce dakikalarca davul zurna eşliğinde halay çektiler.

Eylül'ü bütün etkileriyle ortadankaldıramamak ve demokrasi mücadeleşine hız kazandırıbmak için Maltepe'lileri SHP adayı İsmet Şengül'e oy vermeye çağırırken Hikmet Çetin, CHP olayna değinerek, "çocukluğun ve gençliğim" CHP'de geçti. Kişiye bağlı politikalarla

Zurnanın tız, ama insan derinden etkileme gücünden yoksun sesini dinlerken geniş yığınlarımız için hala su ya da bu parti ve politikacı alışkanlığının, davul zurna 'vazgeç ilmeziğinden' farklı olmadığını düşünüyorum.

İlkel ama alışılmış bir ritim; ilkel ama alışılmış bir ciyaklama.. Modernizmin henüz bize 'uzak' olduğunu daha nasıl anlatabilirdik?

• "Sevgilim erkeğe güvenenin" diyen genç kızlarımız: % 20
"Anneme güvenirim" diyenler: % 30
"Babama güvenirim" diyenler: % 5

• "Sevgilim kızı güvenenin" diyen genç erkeklerimiz: % 28
"Anneme güvenirim" diyenler: % 30
"Babama güvenebilirim" diyenler: % 3

• New York'un Mechanicville belediye başkanının yaşı: 77
Başkanın, 18 yaşın altındaki gençlerin evlerine dönmelerini buyurduğu saat: 22:00
Çocukları yasak saatinden sonra dışarıda gezen ailelere kesilen ceza yaklaşık: 25 dolar
Kuralın uygulanmaya başladığında ilk hafta ceza ödeyen aile sayısı: 218
Belediye başkanının değişim için imza toplayanlar: 548.000

Belediye başkanının kârname evet diyerek karşı ıtmakla toplayanlar: 785.300
Paris'te: 15.000
Londra'da: 8.500

Dünyanın bilinen kurt cinsleri: 220
Kari-koca birlikte yanan amerikan çiftler: % 39
İngiliz: % 30
Türk: % 5

Dünya Bankası Akdeniz'i kurtarmak için keseen ağızı açtı; planlanan ilk hançama (milyon dolar): 15
Akdeniz'i temizleme projesinin süresi: 3 yıl

20. yüzyılın en tanınmış cinayet romanı yazarı Agatha Christie'nin kaç yıl önce doğduğu: 102
Yazarın yaşıda roman sayısı: 78
Kaç yıl önce öldüğü: 16

Kitapların kaç dile çevrildiği: 44
Yalnızca İngilizce kitaplarının baskı sayısı: 1.245.000

Çin Komünist Partisine göre (seks) komünizmin düşmanı: Kapitalizmin çin'e bacak arasından girmesi önleme için bir hafta içinde katpatan yawneyi: 326

Batman'ın telif hakkının alınmasından filmin çekimine kadar geçen süre:

New York'un altı çürük elma gibi şehrin altında dolanın telefon kablosu (km): 20.000.000
Su borularının uzunluğu (km): 8.000

-Amerika'da sahtekarlık suçundan bir güne içinde tutuklanan kişi: 960

Nancy Reagan'ın 'first lady' olduğu dönemde çeşitli nedenlerle törenler sırasında kaç kere ağladı: 16
Başkan Ronald Reagan ise: 8

Tuvalette su ile temizlenen Fransız kadınları: % 24
"Yalnızca tuvalet kağıdı" diyecekler: % 56
"Hem su, hem de kağıt ile" diyenler: % 34

Tokyo'da bir kilo domatesin fiyatı (TL): 10.500
New York'da (TL): 8.500
Hamburg'da: 6.500
Londra'da: 5.500
Milano'da: 4.300
Paris'de: 3.800
İstanbul'da: 4.000
Türkiye'de asgari ücret (brüt TL): 801.000

Yukarıda sayılan bütün ülkeler arasında en düşük asgari ücreti uygulayan İtalya'da ise (TL): 1.600.000

DERNEK GEZİLERİ ÇOK UCUZ

Zeki Tezel / Çanakkale

Türkiye Görmezleri Eğitim ve Hıfzı Derneği Çanakkale Şubesi olarak bu yıl yaz sezonunda birçok geziler organize ettik. Geziler günlük olarak, sahil ilçे ve köylerine düzenlenmiştir. Tefliriyle, darbukaları, fülütleri, ağız müzikleri ve güzel sesleri ile birlikte olan insanlar yaşlısı ile ilgencile dopdolu bir gün geçirmekte, stres atmaktadır.

Dernek, filamasi ile Ayvalık, Ören, Akçay ve Ayazma Şelalesi'ni gezdi. Bu yerlerin bazılarını birkaç kez ziyaret ettik. Yoğun ilgi nedeni ile. Son gezi Erdek, Bandırma ve Kuşcenneti'ni kapsamaktadır. Hemde ederi yalnız ellibin lira. Turaceleri aynı yere yüzbin liraya götürürken. Derneğimizin gezilerinin yoğun ilgi ile karşılaşması bazı kuruluşları ürküttü. Turizm müdürüne gezilerin durdurulması için şikayette bulunanlar oldu. Ancak Dernekler Kanunu ve Dernek Tüzüğü gereğince biz gezileceğe devam etmeye kararlıyız.

Biz biliyoruz ki, bu geziler derneğimize büyük bir teberru getirmemekte, ancak şubemizin çevresinin değişmesinde, derneğimizin tantımımda, görme özürlülerle toplumun kaynaşmasında bu organize çok daha önemli, çok daha yararlı. Bu gezilerin bir yönü daha varkı deignumeden edemeyeceğim.

İstiharcı bazı dernekler, bu yörülerin toplumunu konser gruplarından ayrı düşündürmek etti. Onlarda öğrenecekler yavaş yavaş görmezlerin sade konser grubundan ibaret olmadığını. Gezmek, görmek ve eğlenmek içinde otobüs önüne filama atan dernekler bulunduğunu öğrenmekte insanlar.

Sayın Vurgu okuyucusu, birgün karşılaşırıksa bir sayfiye yerinde karşılık merhaba demeden geçmeyeelim. Dostluga merhaba.

MEĞER ASLI NEYMİŞ

Hani şu Körfez savaşında adından çokça söz edilen Patriotlar var ya, hiç de sanıldığı gibi başarılı füzeler değilmiş.

Amerikan Kongresi tarafından oluşturulan bir komite, körfez savaşa sırasında çok başarılı olduğu iddia edilen Patriotların başarı oranlarının yüzde 40 olduğunu, askerlerin bu konuda doğruluğu söylemediğini saptamış.

Maltepe'de Bir Pazar Vakti

Zaten birara "film sahnesi" çekilişcesine gelmeyecek biçimde: MÇP adayı Mustafa Malli ile "Bağımsız Devrimci-sosyalist" adayı Şükrü Bulut'un afişleri, sanka "karşılık fikirlerin dostluk içinde mücadele" ismini temini yansıtıcısına -

Sükrü Bulut tarafından konvoyun yarındaki kaldırımdan bildiri dağıtarak geçtiler ve bir DYP plakalı araba kaset çalarak viraj döndü. Bu "toplama" anında da hiç bir 'olay' çıkmadı. Polis nüfusa ortada sadece 'trafikçiler' vardı ve onlar da son derece sakin araç karmaşasını düzene sokmakla il gidi idiler. SHP, İlçe merkezinin önünde Dış İşleri Bakanı Hikmet Çetin, Devlet Bakanı Türkmen Akyol, Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen ve Parti Genel sekreteri Cevdet Selvi gibi isimlerin de katılacağı bir toplantı düzenlemiştir. Yaklaşık 1500 kişinin katıldığı gösteride heyeçanlı bir konuşma yapılmıştır. Cevdet Selvi, "rimci sosyalist" adayı

Zurnanın tız, ama insan derinden etkileme gücünden yoksun sesini dinlerken geniş yığınlarımız için hala su ya da bu parti ve politikacı alışkanlığının, davul zurna 'vazgeç ilmeziğinden' farklı olmadığını düşünüyorum.

İlkel ama alışılmış bir ritim; ilkel ama alışılmış bir ciyaklama.. Modernizmin henüz bize 'uzak' olduğunu daha nasıl anlatabilirdik?

Ofset Hazırlık
GÜL AJANS
Neşet Öner Sk. Gül Apt
No:13 Kat:3/4
Kadıköy-İstanbul
Tel:346 64 98-346 81 73
347 05 62 Fax:347 34 64

Görsel Yönetmen
ve Düzenleme
Özcan Sapan

altta yapıtılmış.

rimci sosyalist" adayı

VURGU
İmtiyaz Sahibi
Birsen Ermis

Genel Yayın Yönetmeni:
Enver KORKMAZ
Yazılı İşletme Müdürü:
Ahmet CANTÜRK

Yönetim Yeri:
Osmanağa Mah.
Kırtaşlıcı
sokak Çandarlıoğlu
Apt.No:32 Kat:2 Daire:3
Kadıköy-İstanbul
Tel:337 26 73 - 345 67 03

VURGU Çanakkale Bürosu
Selahî Aksoy Pasajı No: 76
Tel: 21461

Görsel Yönetmen
ve Düzenleme
Özcan Sapan

Baskı
GÜL OFSET
517 00 81